

Се плашам, старче, да се оженам, да не ми се
погоди некоја лоша жена.
– Една лоша жена може да биде прилика
за рајот.

Старец Порфириј,

ПРОРОК НА НАШИТЕ ДНИ

Сведоштво на П. П.

Започнуваме со дополнителното сведоштво на П. П., бидејќи, како што ќе се види подоцна, тој на старецот Порфириј му го постави прашањето кое е прашање на многумина, односно за сомнежот во врска со неговите дарови, за што старецот имаше чиста совест, и не одбегнуваше разговор на такви и слични прашања. Ова сомневање, облечено во зборовите на познатата изрека, не беше и личен сомнеж на оној што прашуваше, туку тој сакаше да го знае одговорот од самиот старец Порфириј, за да им одговори многу поверодостојно на сомневањата на пријателите и познаниците.

А. „Старче, кој одговор им го давате на оние што Ве прашуваат и бараат некакво објаснување за даровите со коишто Ве дарува Бог? Зашто и нас нè прашуваат и ни ја наведуваат познатата народна изрека ‘после Христа нема пророци’.”

Наместо директен одговор, старецот го упати на следното поглавје од книгата на Стариот Завет, Мудрост Соломонова, поточно му го спомна 27 стих од 7 глава, каде што го има следново: „... една е, а може сè, остианувалјки во себеси сè обновува и минувајќи од род во род во светиите души, таа ги подготвува Божјите пријатели и пророци”, т. е. благодатта и енергијата на Светиот Дух. Бидејќи особено стиховите од 15 до 27 јасно ја расветлуваат темата за дејствувањето на Светиот Дух преку конкретни облагодатени личности, во продолжение ги даваме овие стихови:

„Затоа нека ми даде Бог да товорам како што разбирам и да мислам достојно за она што ми е дарувано, затоа Он е водачот на мудроста и Сам управува со мудростта. Во неговата рака сме и ние и нашите зборови, сето наше разбирање и вештината во работата. Он Самоот ни дава вистинско познавање за она што е истина, та да го сфатиме створежот на светиот и дејствувањето на стихииите, почетокот, крајот и средината на времијата, обратните смени и промената на времијата, годишните кругови и положбата на ѕвездите. Природата на животинските и својствата на ѕверовите, створежот на ветровите и на човечките мисли, одликите на растенијата и лековитоста на корениите. Познав сè што е сокриено и јавно, затоа ме научи мудроста, уметничката на сè. Таа е дух разумен, свети, еднороден, многустиран, тенок, подвижен, светиол, чист, јасен, неопасен, благороден, дрз, незадржлив, добродетелен, човекољубив, тврдо, непоколеблив, сикоен, безгрижен, кој гледа сè и проникнува во сите словесни, чисти и најтеники духови. Затоа мудроста е подвижна од секое движење и поради својата чистота поминува низ сè и во сè проникнува. Таа е здив на Божјата сила и чист одлев од славата на Седриштелот; затоа нити осквернето нема да влезе во неа. Таа е ограз на вечната светлина, огдало чиста на Божјото дејство, слика на Божјата добрина. Една е, а може сè, остианувалјки во себеси сè обновува, и минувајќи од род во род во светиите души, таа ги подготвува Божјите пријатели и пророци”.

Клитос Јованидис: СВЕДОШТВА И ИСКУСТВА

Б. Меѓу другото, П. П. ја одведе кај старецот Порфириј и сега веќе покојната А. Г., која се исповеда кај старецот. Првиот пат кога го запозна остана покрај него цели два часа, а кога си одеше му ја бакна не само раката туку и нозете, паѓајќи на коленици.

Кога А. Г. се разболе од рак и сакаше да се оперира, старецот Порфириј ѝ препорача да не се оперира, но таа не ѝ придаде особено значење на оваа негова препорака. Сепак во текот на операцијата се најде во опасност и мажот ѝ, вознемирен, му се јави по телефон од Лондон на старецот, зашто се плашеше дека нема да се разбуди од операцијата. Старецот го увери дека ќе се разбуди и дека ракот нема ништо да ѝ наштети и додаде: „Од друга болест ќе заболи“. Навистина, подоцна почина од срцето.

В. Еднаш, отиде на Оропо една група „анархисти“, со моторцикли што ги оставија надвор од манастирот, на некое растојание, и на место каде што не можеа да се видат. Отидоа до келијата на старецот Порфириј и без да го запазат редот влегоа внатре. Еден од нив се сврте кон старецот и му рече: „Отец, кажи ни нешто“, а старецот: „Што да ти кажам, Димитриј? Дека моторот ти е марка $\overline{\text{т}}\text{ааа}$ и $\overline{\text{т}}\text{ааа}$?“ Преку ова откривање на името и на марката на моторот, Димитриј и неговите пријатели стекнаа доверба во старецот и го посетуваа, имајќи полза од неговото присуство и од неговите совети. А старецот му рече на П. П. за овие „бунтовници“: „Овие деца се најчистите и најнекористољубивите души од сите што ме посетуваат“.

Г. Најпосле, преку посредување на П. П. го запознавме неговиот пријател, адвокат од Атина, кој се познаваше со старецот Порфириј и често контактираше со него во период од околу десет години. Кога го побаравме и неговото сведоштво, благоволи да ни го даде во ракопис, во форма на писмо, со датум од 4. 11. 1992 г., каде што накратко е резимирано следново негово искуство:

„Во текот на тие десетина години покрај старецот Порфириј бев апсолутно убеден дека што и да правев, дури што и да мислев, тоа го знаеше мојот старец. Истото чувство го имам и сега, по неговото упокојување“.

И продолжува во писмото: „На нашата прва средба, додека на другите посетители им даде благослов и тие си отидоа, мене ме задржа покрај него околу 45 минути и ми постави многу прашања за мојата работа и за мојот живот воопшто. Од оваа средба ќе ми останат незаборавни три работи. Првата, духовниот квалитет, и една необјаслива, за првпат доживувана радост што ја чувствував од моментот кога се најдов пред него; една радост, еден полет, што го имав само уште еднаш дотогаш почувствувано, кога го посетив и се поклонив на Светиот Гроб во Ерусалим. Втора работа, тоа што во сеќавањето ми врати случки уште од моите детски години, што ги имав потполно заборавено. И трета, дека кога му ја бакнав раката заминувајќи си, ми ги зеде и двете раце и бакнувајќи ги ми рече дека му е многу драго и дека оваа наша средба е волја Божја.“

„На многуте средби и долгите наши разговори што следеа сè до неговото упокојување секогаш ја чувствував истата духовна радост и бев апсолутно убеден дека има Божја благодат, дека ме гледа и ми посведочува за сè што се однесува на мене, каде и да се наоѓам на земјата.“

„Од многубројните потврди на ова ќе ги наведат следниве:

Го посетив, пред околу седум години, во неговата келија, при крајот на јануари, и му реков: - Старче, извинете што не дојдов да Ви честитам за празниците, бев во Лондон, на едно сериозно судење. Се замисли малку и ме праша:

– Осигурителното друштво не го плаќа бродот што потона?

Навистина, тоа беше судскиот процес во Лондон, за што никогаш пред тоа не му бев зборувал. На една друга наша средба, откако ме праша за мојата клиентка, со којашто го имав пред тоа запознаено, ми вели:

– Конечно, го најдовте сефот?

Се изненадив и го прашав:

– Ве посети или Ви телефонираше госпоѓата клиентка? А одговорот беше:

– Зошто? Има ли потреба таа да ми го каже тоа? Не знаеш ли, бре, благословен, дека кога ќе посакам да те видам и на крајот на земјата да се наоѓаш те гледам што правиш? Кога стигнав дома како неверен Тома ѝ се јавив на клиентката и ја прашав дали контактирала со старецот Порфириј во текот на испитувањето што го правевме во врска со вградедниот сеф во една соба на починатиот нејзин сопруг, каде што беа сите сидови покриени со ламперија, а таа ми одговори дека немала никаков контакт со него.

И последно: беше февруари или март 1988 г., 1. 30 по полноќ, а јас во мојата работна соба имав распространено многу документи и разгледував еден навистина чувствителен и мошне сериозен мој личен проблем. Свои телефонот. Беше старецот Порфириј:

– Прости што ти се јавувам во ова време – ми вели – но те гледам како се задушуваш во документите и како си многу загрижен.

– Старче – му одговарам – ти благодарам што ми се јави. Но како да не сум загрижен, кога покрај финансиските проблеми во прашање е и мојата морална позиција?

А тој ми вели: – Смири се и не грижи се, зашто ќе си го уништиш здравјето. Со сите тие документи ќе се изнамачиш, но на крајот сè ќе биде добро.

Навистина, криминалниот дел на оваа моја болна перипетија заврши во февруари 1992 г., по ослободителните решенија на сите степени од правната процедура.”

„Ова мое писмо го составив по молба на неговото духовно чедо и мој пријател П. П., со надеж дека старецот Порфириј ќе ми го прости овој мој чин, во тоа што не ја запазивме неговата желба да не зборуваме за него”.

Овде треба да додадеме – верувам дека нема да преминеме преку желбата на авторот – дека старецот Порфириј му имаше предвреме кажано за исходот на болеста што му се случи, како и за операцијата што следеше.

*Сведоштво на свештеникот Георгиј Хјотакис
од посетата на старецот Порфириј во Свакија*

Старецот Порфириј првпат го посети Крит, поконкретно Ханја, на Големата Четириесетница 1977 г. како гостин на достоиното за почит негово духовно чедо, отец Елефтериј Капсоменос. Во домот на отец Елефтериј старецот Порфириј го запозна и свештеникот од Свакија, отец Георгиј Хјотакис, татко на дванаесет деца – кој успеа да го изнуди ветувањето на старецот дека ќе ја посети Свакија.

Клитос Јоанидис: СВЕДОШТВА И ИСКУСТВА

Овде нема да зборуваме за онаа негова прва посета во Ханја, туку за Свакија, што старецот ја посети откако ја обезбеди „таинственоста“ на оваа негова посета што траеше две недели. Така, од аеродромот во Ханја, старецот сам дојде до домот на брат му на отец Георгиј, во градот Ханја. Оттаму, без знаење на другите, отидоа во Свакија, каде што остана два дена, во куќата на отец Георгиј, во селото Номикијана, и одинаесет дена во соседната келија на напуштениот стар свет манастир. Таму се дружеше речиси исклучиво со свештениците од Свакија, кои доживејаа покрај него денови единствени, полни со откровенија. Од оваа важна посета ќе го споменеме само она што накратко ни го раскажа отец Георгиј, кој оттогаш често го посетуваше старецот и се слушаше со него по телефон.

По патот од Ханја кон Свакија, во селото Имврос, од десната страна има црква на светите Константин и Елена. Но старецот Порфириј некако одеднаш се сврте налево, како нешто да бара. Тогаш отец Георгиј, откако правилно сфати дека ја бара црквата, му вели:

„Старче, десно е црквата“. А старецот: „Зошто јас ја барам одлево?“ Тогаш, отец Георгиј, сфаќајќи што бара старецот, му објасни: „Навистина, старче, пред да ја изградиме оддесно, баравме место од левата страна, бидејќи лево, според месното предание, постоела некогаш црква посветена на овие светители“. И старецот ја бараше црквата налево, зашто ја „гледаше“, со неговото мистично духовно гледање, иако времето ја имаше избришано физичката трага на нејзиното постоење.

Во Свакија има еден прекрасен предел, што е попристапен од јужната страна на

Крит, пределот Франкокастело. Овој предел особено му го привлече вниманието на старецот Порфириј, зашто, како што им откри, „местото беше свето, како место на подвиг на стари подвижници“. За ова место не знаеја ниту свештениците од Свакија, а никој не му беше зборувал на старецот ниту за историјата на местото, што тој го виде „умствено“, преку Светиот Дух. Свештениците од Свакија, навистина, откако испитаа, дознаа дека таму постоеле келии на подвижници. Исто така старецот Порфириј укажа на тоа дека оваа локација е погодна за изградба на Центарот за средба на младите, од светски ранг.

Во истата онаа област, после Франкокастело, во селото Свети Нектариј, старецот Порфириј имаше и едно друго откровение, за едно село што се наоѓаше подалеку. Всушност, беа застанале во куќата на еден роднина на отец Георгиј, и додека домаќинката го подготвуваше кафето, старецот Порфириј се сврте кон сидот и броејќи на прстите од десната рака, вели: „Свети Јован, Свети Георгиј, Христос Седржителот, Свети Антониј, Пресветата, Свети Никола“. Тогаш, отец Георгиј го праша: „Старче, што бараш на сидот?“ „Ги бројам, дете“, му одговори старецот, „црквите во другоно село“. И навистина, на страната на сидот имаше едно село, што не се гледаше оттаму, на растојание од најмалку четириесетина километри, што ниту го имаа посетено ниту пак отец Георгиј му имаше зборувано на старецот за селото и за црквите во тоа село. А постоеја точно тие цркви што ги „виде“ со умот и ги кажа по име. На патот кон парохијата на отец Георгиј, Агија Румели, старец Порфириј покажа на еден брег од морето што беше многу оддалечен, и рече: „Таму тече река и има црква“, што и навистина има – и река и црква – но ниту се гледаа од патот, ниту пак некој му зборуваше за тоа на старецот.

Во Агија Румели, во црквата на Пресвета Троица, старецот Порфириј, откако забележа една икона на Пресвета Троица, му рече на отец Георгиј, некако заповедно: „Да внимаваш на оваа икона, зашто ќе ти ја украдат. Не постои друга таква. А знаеш по што е карактеристична?“ Отец Георгиј покажа незнаење. Тогаш старецот му рече: „Гледаш? Отецот и Синот се насликани како да се на иста возраст!“ По заминувањето на старецот отец Георгиј го свика црковниот одбор и им препорача оваа икона да се чува на некое посигурно место. Но претседателот на општината го спречи, велејќи: „Ако ја земеш икона од нејзиното место, ќе треба да си заминеш и ти!“ Така, иконата си остана на нејзиното место, но по една година ја украдоа и до денес не е најдена.

Пак во Агија Румели, во еден од оние разговори старецот го замоли отец Георгиј да се оддалечи и да го остави да се помоли. Отец Георгиј се повлече, па задрема и заспа, набрзо будејќи се од една голема група европски туристи што поминуваа покрај него. Штом се разбуди, го виде старецот покрај брегот, исправен, како ги благословува младите што му приоѓаа. Кога си заминаа, се сврте кон отец Георгиј и му рече: „Гледаш колку добри деца се овие, отец Георгиј? Но како овци се што немаат пастир“.

Конечно, старец Порфириј „ја посети и ја истражуваше“ Агија Румели уште еднаш, и тоа од Атина, каде што се врати, во разговор со својот посетител отец Георгиј, во една куќарка во Нова Јонија, каде што се сретнаа. Бидејќи во пределот Франкокастело постоеја пречки за изградбата на Центарот за млади, отец Георгиј предлагаше да се побара сличен простор во областа Агија Румели. „Каде мислиш, отец Георгиј, источно или западно?“ Отец Георгиј одговори: „Источно, старче“. „А, чекај малку,“ продолжи старецот, „го гледам тоа место, има многу вода и две цркви, има и гробишта и една црква на врвот“.

А овие работи ги гледаше наоѓајќи се во Атина, без да ги има посетено и да ги видел со отец Георгиј во текот на неговата посета на Свакија. И сè беше како што „гледаше“ и како што опиша, исповеда отец Георгиј.

Едно попладне старецот Порфириј, додека разговараше со свештениците од Свакија, им рече: „Застанете за кратко, зашто сакам да се помолам со другите браќа подвижници од Балканот“. А во друга ситуација, повторно во текот на разговорот, извика: „О заборајте вечерва на заедничката молитва!“, подразбирајќи ја неговата заедничка молитва со другите подвижници од Балканот.

Од сличните изјави на духовни чеда на старецот дознаваме дека мислеше на светогорските старци, на блажениот отец Јустин Поповиќ, на старецот Софрониј од светиот манастир на Чесниот Предвесник во Есекс, Англија, но и на синајските свештеномонаси и подвижници, старците Адријан и Павле.

Во селото Лутро, во Свакија, додека се шетаа во дворот на црквата на Пресветата со старецот Порфириј, отец Георгиј се восхитуваше во себе како старецот во исто време и размислува и се моли. Тогаш старецот Порфириј наеднаш се сврте накај него, велејќи: „Мистичната молитва не се учи”. Му ги „прочита” мислите.

Сведоштво на Т. А., догослов

1982 г. Т. А. одведе кај старецот Порфириј еден негов познаник на возраст од четириесет години, бидејќи беше „збркан”, според вообичаениот израз на старецот, од хиндуизмот (од разни гуруи) и имаше отидено и во Индија. Откако Т. А. му го претстави на старецот Порфириј како негов пријател, без да му го спомене името или нешто друго – освен дека е „збркан” од хиндуизмот и дека сака старецот да му помогне – старецот Порфириј го повика по име и го праша како се жена му и децата.

Токму ова откривање од страна на старецот Порфириј го потресе и тој искрено се исповеда и ѝ се врати на православната вера.

Кога заминаа откај старецот, му рече на Т. А.: „Навистина сум женет, со две деца, но ништо од тоа не сум ти кажал. Ги напуштив жена ми и децата и старецот го знаеше тоа”.

И други, најголемиот број млади, „збркани” од источните религии и од разни ереси, бараа прибежиште и помош кај старецот Порфириј. Како што самите тие признаваа, преку советите на старецот и неговиот благослов (ги прекрстуваше), се лечеа дури и од нивните телесни болести, не само од духовните. Многумина пред тоа беа прибегнале и кон психијатри, но без да видат некаква полза и исцелување, нешто што го најдоа кај старецот Порфириј.

Во 1989/90., Т. А. ги посети државите Вирџинија и Северна Каролина, во Америка, каде што одржа и неколку верски проповеди. Меѓу слушателите беше и една Гркинка, која што требаше тогаш да ја посети Грција, па го замоли да ѝ препорача некој духовен човек. Т. А. ѝ го препорача старецот Порфириј, когошто таа и го запозна и имаше голема полза од него.

Кога госпоѓата се врати во Америка и се сретна со Т. А., нормално, му спомена дека го запознала старецот Порфириј и му заблагодари што ѝ го препорачал. Меѓу другото, рече дека ѝ оставило голем впечаток тоа што до најситно ѝ ги опишал нејзината куќа во Америка, дуќанот што го имаат и нејзините деца, а за едното детенце ѝ го кажал и тоа дека има еден карактеристичен белег на телото. Но таа во тој момент не му придала никакво значење на тоа и не му одговорила ништо на старецот. Раскажувајќи за старецот со почит и со восхит за она што ѝ го кажал и го открил, споменала пред детето дека старецот „згрешил” само на едно место, во тоа што ѝ рекол дека тоа има на телото еден младеж. Тогаш детето, трогнато, признало дека навистина го има тој белег, но дека ништо не ѝ кажало на мајка му, која заради возраста негова не го имала видено голо уште од детството, а во меѓувреме оној белег се појавил.

Иако дотогаш детево беше незаинтересирано за верата, овој настан беше причина да се загрее за верата и потоа цврсто да се приврзе за Црквата.

*Сведоштво на И. Д.,
инженериран полицаец*

Летото 1989 г. И. Д. го посети старецот Порфириј и го замоли особено да се помоли за еден негов роднина, кој беше болен. Но старецот му рече: „Нема да биде подобро“; како што навистина и не беше. Тогаш И. Д. го замоли старецот: „Свет старецу, кажете едно ‘Господи помилуј’ и Бог е голем“. Тогаш старецот го благослови со својата десна рака и рече: „Да дете, Бог е голем!“

По една година И. Д. повторно го посети старецот Порфириј, мислејќи да го замоли со една потопла вера и смирение, клекнат на коленици. Така, кога му дојде нему редот, му пријде со овие мисли на старецот, без да му каже нешто и без да успее да клекне. Тогаш старец Порфириј му рече: „Клекнете, клекнете. Како е Вашиот роднина тој и тој?“ „Свет старецу, затоа дојдов“, а старецот: „Добро. Така и така е“ и точно му ја опиша состојбата. И тогаш И. Д. го праша: „И сега, што да правиме?“, а старецот: „Молитва, молитва“.

*Сведоштво на А. Т.,
лекар-патолог, Ксанџи*

А. Т. своето сведоштво го приложува во форма на писмо, со датум од 28. 7. 1992., со следнава содржина:

(...) „За отец Порфириј слушнавме од тогашниот мирјанин и асистент на Универзитетот во Тракија, а сега свештеник и професор по физика на истиот Универзитет, отец Георгиј Анагностопулос. Тоа се случи 1980 г. и на 4. 10. 1980 го посетивме Светиот отец во неговата скромна келија од керпич, на Оропо. Останавме покрај него, јас и жена ми, четириесет и пет минути. Ни остави впечаток тоа што пред воопшто да му споменеме за некој наш личен проблем ни зборуваше за случки што им се случиле на разни (анонимни) христијани, додека истите тие случки беа и наши лични проблеми, и ги слушавме одговорите и решенијата што ги баравме.“

„Кога станавме да си одиме, светиот старец, со една света, радовна, нежна, татковска насмевка, ја фати жена ми за раката, точно на местото каде што ја болеше, за што ништо не му споменавме, со оглед на тоа што веќе беше третирана медицински и со лекови. Оваа болест се викаше теносиновитис и таа примаше кортизонски инјекции и силни лекови против воспаление. Штом ја фати старецот за раката, почувствува како ѝ поминува една топлина по целото тело и нешто како гадење, додека веднаш потоа ѝ олесна и наеднаш болката ѝ помина. Тогаш мојата сопруга, возбудена и со солзи во очите, му рече: ‘Отец, и за ова знаеше?’ Нормално, оттогаш ги остави лековите и не отиде повторно на ортопед.“

„Му благодариме на светиот Бог што ни подари и во овие наши дни богоносни Отци. Му благодариме на отец Георгиј што нè запозна со старецот Порфириј. Му благодариме на нежниот старец Порфириј, кој заминувајќи си од овој свет ни вети: ‘Ке се молам за вас и за вашите деца.’“ Неговиот благослов нека биде со нас.

од грчки:
презвитера Марија Калпаковска